

Geldschepping door banken

Hoe kan een bankbalans groeien?

Niet alleen particulieren of bedrijven lenen bij banken, banken lenen zelf ook. Zo kunnen ze mensen die krediet nodig hebben faciliteren. Een balansmanager van de ABN-Amro legt uit hoe dat gaat.

Grote of primaire banken zoals de ABN-Amro hebben de mogelijkheid om geld te scheppen. Chris de Stichter is er balansmanagement specialist.

Het is zo, dat een bank als ABN-Amro de mogelijkheid heeft om geld te scheppen. Hè, op moment dat iemand komt die krediet nodig heeft, dan kunnen we dat verzorgen. Dat betekent gewoon eigenlijk, dat de bank geld leent van investeerders. Op dezelfde wijze dus dat je zelf naar de bank gaat als je een hypotheek wil krijgen vraag je de bank of dat de bank jou geld wil lenen en datzelfde doet de bank eigenlijk ook bij investeerders. Moet je je voorstellen: zo'n pensioenfonds, die heeft een bepaalde hoeveelheid geld te verdelen en dat pensioenfonds maakt gewoon de beslissing om te zeggen van "nou, een stukje uit dat geld dat wij beheren gaan we uitlenen aan banken". Grote of primaire banken zoals de ABN-Amro hebben de mogelijkheid om geld te scheppen. Chris de Stichter is er balansmanagement specialist.

Het is zo, dat een bank als ABN-Amro de mogelijkheid heeft om geld te scheppen. Hè, op moment dat iemand komt die krediet nodig heeft, dan kunnen we dat verzorgen. Dat betekent gewoon eigenlijk, dat de bank geld leent van investeerders. Op dezelfde wijze dus dat je zelf naar de bank gaat als je een hypotheek wil krijgen vraag je de bank of dat de bank jou geld wil lenen en datzelfde doet de bank eigenlijk ook bij investeerders. Moet je je voorstellen: zo'n pensioenfonds, die heeft een bepaalde hoeveelheid geld te verdelen en dat pensioenfonds maakt gewoon de beslissing om te zeggen van "nou, een stukje uit dat geld dat wij beheren gaan we uitlenen aan banken".

Nadat we besloten hebben waar we het geld gaan ophalen en hoeveel geld de bank nodig heeft voor aankomend jaar wordt het echt uitgevoerd hier beneden op de dealing room vloer. De mensen die werken, die acteren op de geld- en kapitaalmarkt. De geldmarkt, daar wordt over het algemeen mee bedoeld de korte termijn markt, dus geld dat je uitleent voor een jaar. En de kapitaalmarkt, daar wordt over het algemeen mee bedoeld geld dat je langer dan een jaar ophaalt of uitleent aan iemand. Alleen wat er bedoeld wordt met geld scheppen is, dat we meer geld kunnen maken dan dat er fysiek aan geld is, aan bankbiljetten. Stel voor: een bank begint doordat iemand 100 euro komt brengen. En de Centrale Bank heeft gezegd dat 10% van deze 100 euro als kasreserve aangehouden moet worden en 90 euro opnieuw uitgeleend kan worden. 90 euro die uitgeleend kan worden wordt of uitgegeven in de supermarkt of wordt op een spaarrekening gezet en hoe dan ook het komt weer een keer terug aan de andere kant van de bank als een nieuw spaarsaldo van 90 euro.

Nu zie je dat de kasreserve die de bank moet aanhouden groeit. En de bank moet nu 10% van 190 euro, dat is 19 Euro aanhouden. En op haar beurt kan de bank weer een nieuw bedrag uitgeven aan een lening als 81 euro aan een volgende persoon. Van deze 81 euro belandt uiteindelijk ook weer een

heel groot gedeelte terug aan deze kant van de bank. En zo zie je dat een bankbalans kan groeien, iets dat begint met 100 euro aan spaargeld belandt uiteindelijk in steeds kleiner wordende stukjes en als je dit uitrekent, komt hier uiteindelijk een totale geldhoeveelheid van 1000 in dit voorbeeld. Dus met een minimum kasreserve van 10% zie je dat de hoeveelheid geld die in omloop is uiteindelijk belandt op 1000 euro.

De twee grootste bedreigingen zeg maar voor een banksysteem zijn crises in een vorm van liquiditeit of crises in de vorm van solvabiliteit. En voor liquiditeit zie je dat banken in de problemen kunnen komen als ze niet aan een korte termijn betalingsverplichting kunnen voldoen. Het vervelendste voorbeeld daarvan is als mensen hun spaargeld willen opnemen bij de banken, met zijn allen in een rij bij de bank staan, maar op een gegeven moment zegt de bank "het geld is op". Dat is een liquiditeitscrisis. Een solvabiliteitscrisis ontstaat vaak doordat een bank verliezen moet nemen, bijvoorbeeld op de kredietportefeuille omdat heel veel mensen hun leningen niet meer kunnen terugbetalen en de bank dan eigenlijk moet interen op zijn reserves.